

WSTĘP

W zeszycie 274 Biuletynu KPZK PAN zawarta została druga część opracowań naukowych będących efektem prezentacji i dyskusji panelowych na Konferencji Ustrońskiej 2018¹. Teksty składające się na zeszyt koncentrują się na:

- różnicowaniach przestrzennych obejmujących małe i średnie miasta w strukturze osadniczej Polski,
- inicjatywach projektowych przyczyniających się do poprawy jakości życia i pobudzania rynkowych mechanizmów rozwoju lokalnego,
- niewykorzystanych potencjałach rozwoju lokalnego.

Przedmiotem analizy pierwszego opracowania (J. Sołtys) są ośrodki leżące poza obszarami funkcjonalnymi miast wojewódzkich, które autor nazywa peryferyjnymi i które mogą w swoich regionach spełniać funkcje ośrodków wzrostu. Autora interesuje siła kapitału terytorialnego tych ośrodków, która może zostać wykorzystana do tworzenia przewagi konkurencyjnej danego regionu. Treść drugiej pracy (A. Pawlik, P. Dziekański, U. Karpińska) odnosi się również do miast średniej wielkości. Na przykładzie miast średniej wielkości województw Polski Wschodniej dokonano badania różnicowania rozwoju z zastosowaniem zaproponowanej w pracy miary syntetycznej. W ten sposób, w ujęciu dynamicznym, rozpoznano cztery grupy miast; od grupy silnej do grupy słabej. Przestrzenna dyfuzja procesów rozwojowych oraz powiązania przestrzenne pomiędzy gminami stanowią podstawę prezentacji w ujęciu dynamicznym różnicowań rozwojowych polskich gmin (M. Pietrzykowski). Jest to badanie wykonane metodami ekonometrii przestrzennej pozwalające na ocenę zjawisk konwergencji przestrzennej.

Dwa kolejne opracowania koncentrują się na efektach wybranych projektów miejskich. Pierwszym przykładem jest projekt gdyński CIVITAS DYN@MO, którego celem były działania związane ze zrównoważonym transportem miejskim ukierunkowane na podnoszenie jakości życia miesz-

---

¹ Dynamika miejska i regionalna. W stronę globalnej atrakcyjności i konkurencyjności. KPZK PAN, Warszawa, PAN/Oddział Katowice, UE w Katowicach, GWSP w Chorzowie. Kierownictwo naukowe konferencji – A. Klasik i F. Kuźnik.

kańców Gdyni (A. Przybyłowski). W drugim opracowaniu (P. Idczak, I. Musiałkowska, K. Mroziak) zaprezentowane zostały projekty inicjatywy JESICA, które przyczyniły się do wygenerowania pozytywnych efektów rynkowych. Wskazano również czynniki, które determinowały te efekty. Badaniem objęto wszystkie projekty JESICA zrealizowane w Polsce w latach 2007-2015.

Dwa wybrane potencjały rozwoju lokalnego znalazły się w centrum uwagi kolejnych tekstów. Pierwszym analizowanym potencjałem jest aktywność obywatelska społeczności lokalnych. Można ją wykorzystać w wyznaczaniu priorytetów rozwojowych oraz w wyborze projektów inwestycyjnych. Badanie przeprowadzono na zbiorze wszystkich miast województwa śląskiego. Autorka (A. Sobol) zwraca uwagę na istniejące, niewykorzystane pokłady aktywności obywatelskiej. Drugim typem potencjału rozwoju lokalnego są niewykorzystane przestrzenie miejskie. Autorzy (A. Halama i A. Majorek) postrzegają dwa aspekty niewykorzystanych przestrzeni miejskich. Z jednej strony, zdewastowana zabudowa miejska oraz opuszczone lokale i budynki pogłębiają procesy degradacji miasta i obniżają jego bezpieczeństwo ekologiczne. Z drugiej strony, przestrzenie te mogą stać się cennymi terenami inwestycyjnymi. W tym rozumieniu stanowią pewnego rodzaju uśpiony potencjał. Ciekawym domknięciem treści tomu jest praca S. Koziny na temat obecności w zrównoważonym rozwoju miast modelu strategiczno-marketingowego zarządzania miastem. Obecność takiego modelu zauważa autor na podstawie analizy ewolucyjnych zmian w zarządzaniu miastami w ostatnich trzech dekadach.

Zachętą do lektury prezentowanego zeszytu jest narzędziowy i analityczny charakter wszystkich tekstów, z naciskiem na miasta średniej wielkości i ośrodki lokalne.

*Andrzej Klasik
Florian Kuźnik*